

Центральноукраїнський національний технічний університет
Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з
науково-
педагогічної роботи
КИРИЧЕНКО А.М.

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Командний менеджмент та лідерство

Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна програма: «Менеджмент бізнес-організацій»
Економічний факультет

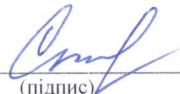
2023 – 2024 навчальний рік

Розробниця: канд. екон. наук, професор Левченко Анна Олександрівна

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Протокол від “ 28 ” серпня 2023 року № 1

В.о. зав кафедри економіки,
менеджменту та комерційної діяльності: к.е.н., доцент Сторожук О.В.

_____ (підпис) (СТОРОЖУК О.В.)

Декан економічного факультету: д.е.н., проф. ШАЛІМОВА Н.С.

_____ (підпис) (ШАЛІМОВА Н.С.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Спеціальної (фахової)	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 073 «Менеджмент» Освітньо-професійна програма: «Менеджмент бізнес-організацій»	Рік підготовки	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 4,5	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	32 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		72	108
Вид контролю: екзамен			

Мова навчання: українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Командний менеджмент та лідерство» є: дати майбутнім фахівцям систематизоване уявлення про теоретичне і практичне підґрунтя для ефективного управління командами: визначення необхідності створення команд, підбору ефективних технологій створення команд, розвиток команд та забезпечення їх ефективного функціонування, забезпечення згуртованості команди та сприятливого соціально-психологічного клімату в команді, створення мотиваційного клімату в команді, роботи з конфліктними ситуаціями.

Завданнями дисципліни «Командний менеджмент та лідерство» є: вивчення основних понять і категорій командного менеджменту та управління; опанування (критичне осмислення) законів, закономірностей, принципів роботи в команді; розуміння змісту процесів та технологій управління командою; навчання навикам планування, організування, мотивування, контролювання та регулювання для забезпечення ефективності діяльності організації; набуття практичних навичок обґрунтування та прийняття раціональних управлінських рішень залежно від сформованої проблеми в роботі команди; навчання навикам пошуку, збирання, аналізу інформації про ролі в команді, функції та основні канали комунікації; вироблення умінь та набуття практичних навичок для взаємодії, лідерства в команді, самостійної і командної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань; оцінювання ефективності роботи команди, згуртованості, мотивування; формування та оцінювання соціально-психологічного клімату команди.

Передумови для вивчення дисципліни (структурно-логічна схема підготовки фахівця): потребує базових знань з основ менеджменту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Загальні компетентності

- ЗК2. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення в умовах ризику та невизначеності.

Спеціальні компетентності

- СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

- СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;
- СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;
- СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;
- СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;
- СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;
- СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
- СК 12. Здатність застосовувати технології та методи управління знаннями, змінами і командами в організаціях, управляти опором змінам та конфліктами у стратегічному і тактичному вимірах із застосуванням цифрових інструментів управління.

Програмні результати навчання

- ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
- ПРН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;
- ПРН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;
- ПРН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).
- ПРН15. Реалізовувати механізми управління знаннями і змінами в організації, організовувати командну роботу та управляти опором змінам у стратегічному і тактичному вимірах в умовах цифровізації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти створення команди в процесі прийняття господарських рішень

Тема 1. Сутність та відмінності понять: «колектив», «група», «команда»

Колектив як соціальна група. Визначення та класифікація груп. Команда і група: спільне та відмінності

Тема 2. Сучасні підходи до командоутворення

Поняття і значення командних форм роботи. Типологія команд. Управління кількісним складом команди. Недоліки й переваги командної роботи. Забезпечення адаптивного управління командами. Адаптаційні характеристики команди.

Тема 3. Методичні підходи до формування команд

Стадії та етапи розвитку трудового колективу. Передумови формування управлінських команд. Правила створення команди. Принципи формування та функціонування управлінських команд. Етапи побудови команди. Життєвий цикл управлінської команди

Тема 4. Планування діяльності команди

Єдність цілей як ключовий фактор планування. Організаційне планування. Відповідальність, її вплив на планування. Принципи планування створення команд. Поетапне планування команди. Рекомендації щодо планування створення команди

Тема 5. Розподіл ролей в команді

Ролі керівника-управлінця. Розподіл функціональних і командних ролей

Тема 6. Комунікації та середовище функціонування команди

Процес комунікації. Міжособистісні та організаційні комунікації. Управління комунікаційними процесами. Управління міжгруповими зв'язками. Зовнішні умови, що впливають на команду

Тема 7. Командне прийняття рішень

Властивості команд та негативні ефекти прийняття рішень командою. Методи Дельфи. Японська (кільцева) система прийняття рішень. Методи дискусії, аналогій, морфологічний метод та синектика. Метод «635» та метод модерацій. Метод «мозкового штурму» та його модифікації. Організація та ефективність використання експертних оцінок

Змістовий модуль 2. Організація роботи команд у процесі функціонування суб'єктів господарювання та лідерство

Тема 8. Лідерство в команді

Вміння менеджера взаємодіяти з командою. Модель взаємодії лідера і виконавця: значення команди. Роль лідера в освіті команди. Роль лідера у формуванні групової культури. Етичні проблеми лідерів творчих команд

Тема 9. Оцінка ефективності командної роботи

Критерії та інтегральна модель ефективності групової роботи. Ключові фактори ефективної групової роботи. Фактори ефективної діяльності команди.

Особливості ефективної команди. Різноманітність як фактор ефективності групи, команди. Практичні проблеми організації групової та командної роботи

Тема 10. Згуртованість членів команди

Згуртованість колективу: сутність, ключові характеристики. Стадії формування згуртованої команди. Фактори посилення згуртованості команди. Сумісність членів групи та девіації в роботі команди

Тема 11. Мотивування команди

Поняття і сутність мотивації. Змістовні теорії мотивації. Процесні теорії мотивації. Особливості мотивування віддаленої команди та роль лідера.

Тема 12. Соціально-психологічний клімат в команді

Соціально-психологічні особливості колективу як об'єкту управління. Стили управління командою. Культура як інтегральний регулятор життєдіяльності групи

Тема 13. Роль лідера в організаційному навчанні команди

Об'єктивна необхідність організаційного навчання команди. Розвиток лідерського потенціалу молодих фахівців. Модель організаційного навчання команди. Практичні методи організаційного навчання. Діагностика командного лідерства в організаціях, що навчаються.

Тема 14. Емоційне та харизматичне лідерство

Поняття емоційного інтелекту. Головні положення теорії емоційного лідерства. Навички емоційного лідера. Стили емоційного лідерства. Відновлення і розвиток лідерських здібностей. Містика лідерства та розвиток емоційного інтелекту за Манфредом Кетс де Врісом. Основні моделі харизматичного лідерства. Особливості харизматичних лідерів. Поведінка харизматичного лідера. Послідовники харизматичного лідера.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						Кількість годин					
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	3	4	5	6	7	
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти створення команди в процесі прийняття господарських рішень												
Тема 1. Сутність та відмінності понять: «колектив», «група», «команда»	8	2	-			6	8	2	1			6
Тема 2. Сучасні підходи до командоутворення	10	2	2			6	10					8
Тема 3. Методичні підходи до формування команд	10	4	2			4	10		1			10
Тема 4. Планування діяльності команди	8	2	-			6	8					10
Тема 5. Розподіл ролей в команді	8	2	2			4	8					8
Тема 6. Комунікації та середовище функціонування команди	6	2	-			4	6					6
Тема 7. Командне прийняття рішень	8	2	2			4	8	2	1			6
Змістовий модуль 2. Організація роботи команд у процесі функціонування суб'єктів господарювання та лідерство												
Тема 8. Лідерство в команді	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 9. Оцінка ефективності командної роботи	10	2	2			6	10					8
Тема 10. Згуртованість членів команди	8	2	-			6	8		1			6
Тема 11. Мотивування команди	8	2	-			6	8					8
Тема 12. Соціально-психологічний клімат в команді	8	2	2			4	8					8
Тема 13. Роль лідера в організаційному навчанні команди	8	2	-			6	8					8
Тема 14. Емоційне та харизматичне лідерство	10	4	2			4	10					10
Усього годин	120	32	16			72	120	6	6			108

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Тема 1. Сутність та відмінності понять: «колектив», «група», «команда»	-	1
2	Тема 2. Сучасні підходи до командоутворення	2	-
3	Тема 3. Методичні підходи до формування команд	2	1
4	Тема 4. Планування діяльності команди	-	-
5	Тема 5. Розподіл ролей в команді	2	-
6	Тема 6. Комунікації та середовище функціонування команди	-	-
7	Тема 7. Командне прийняття рішень	2	1
8	Тема 8. Лідерство в команді	2	2
9	Тема 9. Оцінка ефективності командної роботи	2	-
10	Тема 10. Згуртованість членів команди	-	1
11	Тема 11. Мотивування команди	-	-
12	Тема 12. Соціально-психологічний клімат в команді	2	-
13	Тема 13. Роль лідера в організаційному навчанні команди	-	-
14	Тема 14. Емоційне та харизматичне лідерство	2	-
	Разом	16	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Тема 1. Сутність та відмінності понять: «колектив», «група», «команда»	6	6
2	Тема 2. Сучасні підходи до командоутворення	6	8
3	Тема 3. Методичні підходи до формування команд	4	10
4	Тема 4. Планування діяльності команди	6	10
5	Тема 5. Розподіл ролей в команді	4	8
6	Тема 6. Комунікації та середовище функціонування команди	4	6
7	Тема 7. Командне прийняття рішень	4	6
8	Тема 8. Лідерство в команді	6	6
9	Тема 9. Оцінка ефективності командної роботи	6	8
10	Тема 10. Згуртованість членів команди	6	6
11	Тема 11. Мотивування команди	6	8
12	Тема 12. Соціально-психологічний клімат в команді	4	8
13	Тема 13. Роль лідера в організаційному навчанні команди	6	8
14	Тема 14. Емоційне та харизматичне лідерство	4	10
	Разом	72	108

7. Індивідуальні завдання

Виконання індивідуальних завдань має за мету поглибити знання з дисципліни **«Командний менеджмент та лідерство»**. Вона передбачає глибоке опрацювання однієї з наведених нижче тем та її презентацію на практичному занятті:

1. Основні сфери діяльності команд.
2. Оцінка переваг і недоліків організації командної роботи
3. Формування корпоративної культури
4. Групи та групова динаміка в організаційній та корпоративній культурі
5. Тімбілдинг та командна робота
6. Суперництво і співпраця в команді.
7. Управління конфліктами в процесі формування команди
8. Корпоративна культура і мотивація працівників
9. Культура управління, як елемент корпоративної культури та тимбілдингу
10. Діагностика корпоративної культури
11. Основи роботи в команді. Методика тимбілдингу
12. Психологічний тренінг та коучинг у практиці тимбілдингу
13. Підвищення мотивації команди
14. Труднощі командної роботи та змінотворення
15. Робота в команді: чому це важливо в сучасному світі
16. Сутність теорії «емоційного інтелекту» Д.Голмана
17. Концепція «двигуна лідерства» Н. Тічі.
18. Психоаналітична типологія лідерів.
19. Сучасні імовірнісні підходи до лідерства
20. Лідерство і управління творчими процесами на підприємстві (в організації)

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни **«Командний менеджмент та лідерство»** застосовуються наступні методи:

- словесні (лекції, бесіди);
- наочні, під час лекцій (інформаційних, аналітичних, проблемних) та практичних занять, в тому числі з використанням мультимедійного забезпечення та інших ТЗН;
- практичні, під час виконання практичних робіт, завдань;
- інтерактивні методи навчання під час проведення опитування, аналізу практичних ситуацій, дискусії, мозкового штурму, ділових ігор, розгляду кейс-стаді;
- інноваційні, зокрема проєктно-дослідницький метод; інтегровані методи; заняття із використанням ІКТ. Застосовуються наступні інформаційно-комунікаційні технології та діджитал-інструменти: цифрові інструменти Google, програмні продукти від Microsoft, хмарний графічний сервіс Canva;
- методи дистанційного навчання за допомогою платформ: Moodle, Zoom.

9. Критерії та засоби оцінювання

Протягом семестру здобувач може отримати max. 60 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 30 балів, другий рубіжний контроль – 30 балів; 40 балів виносяться на іспит. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів.

При виставленні загальної оцінки за іспит враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Критерії оцінки іспиту:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Вовк О.Б., Зарицька О.Л., Симак А.В. Лідерство та групова динаміка: підручник для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000». 2023. 256 с.
2. Виноградський М. Д., Виноградська А. М., Шканова О. М. Управління персоналом. 2-ге видання: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2017. 502 с.
3. Гавриш О.А., Довгань Л.Є., Крейдич І.М., Семенченко Н.В. Технології управління персоналом: монографія. Київ: НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2017. 528 с.
4. Когут І.В., Ільчук П.Г., Якимів А.І. Управління командою проекту: навчальний посібник. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000». 2023. 154 с.
5. Козирєва О. В., Овсієнко О. В. Організація праці менеджера: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2019. 203 с.
6. Колот А. М. Мотиваційний менеджмент : підручник / А. М. Колот, С.О. Цимбалюк. К. : КНЕУ, 2018. 479 с.
7. Краснокутська Н.С., Нащекіна О.М., Замула О.В. та ін. Менеджмент: навчальний посібник. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
8. Левченко, А. О. Стан і тенденції розвитку людських ресурсів в Україні у вимірі міжнародних порівнянь. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки: зб. наук. пр. 2018. Вип. 1-2 (69-70). С. 24-30. <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/8519>
9. Левченко А. О. Професійний розвиток персоналу в умовах активізації інноваційно-інтеграційних процесів. Центральноросійський науковий вісник. Економічні науки. 2018. Вип. 1. С. 124-134. <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/8826>
10. Левченко А.О. Демографічні передумови інноваційного розвитку людських ресурсів в Україні. Центральноросійський науковий вісник. Економічні науки : зб. наук. пр. Кропивницький : ЦНТУ, 2020. Вип. 5 (38). С. 96-104. [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/5\(38\)/11.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/5(38)/11.pdf)
11. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій / укладачі: К. В. Таранюк, Я. В. Кобушко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 175 с.
12. Мурашко М.І. Менеджмент персоналу: Навч. посіб. 3-тє вид., випр. і дон. К.: Т-во «Знання», КОО, 2018. 435 с.
13. Петрова І.Л. Стратегічне управління людськими ресурсами: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2013. 466 с.
14. Професійний розвиток персоналу підприємств в системі мотиваційного менеджменту: колективна монографія / М.В. Семикіна, С.В. Дудко, А.А. Орлова та ін. Кропивницький: КОД, 2021. 440 с.
15. Сергєєва Т. В. Лідерство і командна робота : навч. посіб. / Т. В. Сергєєва, Фестеу Д., Роунтрі Г. Харків : ХНУБА, 2017. 124 с. URL: http://startup.sumdu.edu.ua/wpcontent/uploads/2017/11/IDP_Leadership_ua_d.pdf

16. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2020. 360 с.

17. Сучасні технології управління персоналом : навчальний посібник / Т. І. Балановська, М. В. Михайліченко, А. В. Троян. - К. : Видавничий центр НУБіП України, 2020. 466 с.

18. Управління персоналом : підручник / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, А. І. Гордійчук, І. В. Шубала, М. І. Дзямучич, О. В. Потьомкіна, О. В. Середа; за заг. ред. О. М. Шубалого. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. 404 с.

19. Levchenko A., Horpynchenko O. Impact of lifelong learning on Innovative Process in Countries' Economy. Central European Conference in Finance and Economics (CEFE2017) (Web of Science) <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7170>

Додаткові:

1. Асул А. М. Основні напрями підвищення якості та ефективності розробки і прийняття управлінських рішень у підприємницьких структурах. Економіка України. 2018. № 11. с. 29-37.

2. Власенко Т. А. Методичний підхід до оцінювання рівня компетентності персоналу для проведення стратегічних змін. Бізнес Інформ. 2019. №9. С. 339-344. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-9-339-344>

3. Волянська-Савчук Л.В., Мацишина М.В. Використання інноваційних персонал-технологій в управлінні персоналом на підприємствах. Економіка і організація управління. 2019. № 1 (33). С. 33-42.

4. Єлісеєва О.К., Третьяк О.О., Узунов В.В. Методи та моделі в управлінні персоналом: Монографія Під. ред. д.е.н., проф. В.М. Узунова, к.т.н. О.К. Єлісеєвої. Дніпропетровськ: «ІМА-прес», 2017. 188 с.

5. Криклій А.С. Фінансування професійного навчання персоналу. Фінанси України. 2020. №6. С. 113-118

6. Кустріч Л. О., Кустріч В. І. Інновації в системі управління персоналом. Економіка та держава. 2022. № 4. С. 34–38. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.4.34

7. Черкашина М.В. Лідерство як провідне явище сучасного світового середовища. / Черкашина М.В. // Вісник економіки транспорту і промисловості: збірник науково-практичних статей. №61, 2018. с. 197-203.

8. Critical review of global leadership literature: Toward an integrative global leadership framework. Park S. et al. Human Resource Development Review. 2018. Vol. 17 (1). P. 95–120. DOI: 10.1177/1534484317749030.

Інформаційні ресурси:

1. Електронні новини Центру Креативного Управління (Center for Creative Leadership). URL: <http://www.ccl.org/>. 32. Інтернет-портал для управлінців Management.com.ua. URL: <http://www.management.com.ua>.

2. Інформаційний бізнес портал «Про бізнес». URL: <http://obiznese.com/>. 34. Портал Економисть. URL: <http://economuch.com/management.html>.

3. Статистична інформація. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Урядовий портал Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>.
5. Бази даних ACADEMIC SEARCH COMPLETE на платформі EBSCO. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://search.ebscohost.com/>.
6. Петренко М. М., Корнеєва Т. С. Розвиток інтелектуального потенціалу студентів: навч. посіб. Кропивницький : КОД, 2018. 272 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7455>.
7. EndNote - Clarivate Analytics. URL: <https://access.clarivate.com>.
8. Web of Science. URL: <http://login.webofknowledge.com>. 41. Web of Science ResearcherID. Publons. URL: <http://researcherid.com>.